

Werkverband “Platform Zwolse Wijken”

Zwolle, 22-03-2021.

Geachte voorzitter, geachte leden van de raad,

In 2020 is de ontwerp Omgevingsvisie verschenen. Dat was de aanleiding om als wijkverenigingen en wijkstichtingen elkaar op te zoeken. Er bleek veel eensgezindheid over de hoofdpunten in de Omgevingsvisie en vooral hoe daarin de participatie werd beleefd.

De relevante stukken zijn door ons grondig bestudeerd. Er zijn bewoners uit de wijken bij betrokken en er is een bruisend traject ontstaan vol met analyses, meningen en wensen.

Dat alles heeft ons gestimuleerd om het Platform Zwolse Wijken op te richten. We werken intensief samen als het gaat om het verbeteren van de invloed van Zwollenaren op ontwikkelingen in en rondom onze stad. Immers, het is onze stad! Wij wonen er, werken er en zien graag onze kinderen en kleinkinderen opgroeien in diezelfde vertrouwde provinciestad. Een stad die anders is dan bijvoorbeeld Almere en andere grote steden. We willen de stad niet op slot zetten maar Zwolle is uniek en wij willen dat graag zo houden.

Wat vinden de inwoners collectief van hun stad en vooral wat vinden ze hoe de stad zich zou moeten ontwikkelen?

Dat is voor ons de kernvraag die onvoldoende naar voren is gekomen. Niet alleen in de Omgevingsvisie, maar ook in het Zwartewaterzone traject. Beide onderwerpen staan vanavond op uw agenda. Vorige week sprak u over het onderzoek naar de verstedelijkingsstrategie, en daarbij concludeerde u dat inwoners daar beter bij betrokken moeten worden. Kortom: betrokkenheid van inwoners is een actueel en urgent thema, maar niet nieuw.

Want in het coalitie-akkoord 2018 – 2022 geeft het stadsbestuur aan dat het een bestuursstijl wil hanteren waarin “we open en uitnodigend zijn en ruimte laten aan inwoners, bedrijven en instellingen in de stad.” en “in de gemeenteraad en in de samenleving streven naar een zo breed mogelijk draagvlak voor onze keuzes.”

Opvallend in deze tekst is dat inwoners als eerste worden genoemd en dat komt weer overeen met wat uit uw eigen onderzoek bij de “verbeteragenda lokale democratie” naar voren is gekomen, namelijk dat

- bijna 90% van u wil dat de gemeente beter moet luisteren naar de mening van inwoners.
- Ruim 80% van u wil Inwoners meer mee laten praten en
- bijna 70% van u wil dat inwoners meer moeten meebeslissen.

Op papier dus mooie woorden en prima uitgangspunten, maar het omzetten daarvan naar echte uitvoering moet nog komen, zoals ik net met mijn voorbeelden heb aangegeven. Blijft het bij mooie woorden en goede voornemens of worden ze in daden omgezet? Mogen wij u als onze volksvertegenwoordigers daarop aanspreken?

In Zwolle kenmerkt de participatie zich tot vandaag de dag niet door gebrek aan visie op participatie, immers blijkens de stukken bij de verbeteragenda zijn gevoegd heeft u die wel, maar door gebrek aan uitvoering daarvan. U neemt uzelf en ons als inwoners daardoor onvoldoende serieus terwijl er ons inziens juist ontzettend veel winst valt te behalen.

Werkverband “Platform Zwolse Wijken”

Enkele voorbeelden van waar het volgens ons mis gaat:

1. Het meebeslissen van inwoners op voor inwoners van de stad belangrijke ontwikkel keuzes.
Bijvoorbeeld op de vragen:
 - 1.1. Heeft u het mandaat van de inwoners van Zwolle voor een groei van de stad met 25 a 30 duizend extra woningen bovenop de 10 duizend? Hoort dat geen onderdeel van de verkiezingsprogramma's in opmaat naar de gemeenteraadsverkiezing in 2022 te zijn? Dan kunnen de burgers echt meebeslissen over de toekomst van hun stad.
 - 1.2. Hebben Zwollenaren al gekozen voor nieuwe uitleglocaties, voor energiesystemen zoals geothermie, houtstookcentrales en andere collectieve warmtesystemen. Dit is ook iets wat nog niet aan de inwoners van Zwolle is voorgelegd! Dat willen we echter wel voordat er keuzes gemaakt gaan worden.
 - 1.3. Hebben inwoners ervoor gekozen om 40, 45, of zelf 70 meter hoog te bouwen? Of, zoals in Holtenbroek, zelfs buitendijks waarbij een “happy few” prachtig uitzicht heeft en anderen met leefomgeving blijven zitten die ze niet willen?
 - 1.4. Hebben Zwollenaren en andere inwoners van de regio Zwolle gekozen voor de ambitie om de 4e economische topregio in Nederland te worden? Hoe staat het eigenlijk met de democratische controle op dit soort bestuurlijke ambities? Horen die ook niet een plek te krijgen in de verkiezingsprogramma's voor 2022?

We zien trouwens niet alleen in Zwolle dat inwoners laat en slechts marginaal worden betrokken bij beleid en plannen. Ook elders in Nederland is dat aan de orde, er is een heel ongelijk speelveld waarin de inwoner de zwakke partij is tegenover markt en overheid. Dat wordt er met de komst van de Omgevingswet niet beter op, want die is vooral gericht op versnelling van procedures en speelruimte voor de markt. Des te dringender de noodzaak om de positie van inwoners te versterken. Door ze een tijdige, vaste rol én medezeggenschap te geven bij beslissingen over hun leefomgeving.

Ik noem hier een aantal punten die wij in dit verband graag gerealiseerd willen zien:

1. Doorbreek het automatisme om voorrang te geven aan initiatiefnemers. En laat het niet aan initiatiefnemers om te communiceren naar de bewoners over vermeende plannen. De praktijk bewijst, b.v. rond de Zwartewaterzone, dat deze communicatie vaak te laat en onduidelijk is. Pak uw rol als overheid, als hoeder van het algemeen belang, en als volksvertegenwoordiging.
2. Om inwonersparticipatie te borgen en het speelveld eerlijker te maken worden ook inwoners uit de Zwolse wijken toegevoegd aan het Concilium.
3. De Regio Zwolle krijgt een klankbordgroep of burgerforum met bevoegdheden in waarin inwoners vanuit de 22 aangesloten gemeenten zitting hebben.

Ons advies m.b.t. de vermeende ontwikkelingen in de Zwartewaterzone

Leg het proces voorlopig stil en voer eerst een behoorlijk participatietraject uit waarbij inwoners meebeslissen over wat er in hun leefomgeving gaat komen. Laat de communicatie niet aan de Bemog en de Rabobank, maar ga als gemeente zelf als eerste verantwoordelijke het gesprek aan met voor- en tegenstanders. Zoek nadrukkelijk naar consensus i.p.v dat u het overlaat aan marktpartijen met

Werkverband “Platform Zwolse Wijken”

een ander, lees eigen, belang. Laat de methodiek van “consultatie van de wijk” ver achter u, ga hoger op de participatielader uw winst zoeken!

Kom uw eigen beloftes na! Ik heb net uw mooi intenties al even aangehaald.
Het komt er nu op aan: wat zijn uw woorden waard!

Tot slot

Het Platform Zwolse wijken komt op stoom en wil haar activiteiten verder uitbreiden. Het onderwerp participatie heeft daarbij de hoogste aandacht. Daarom gaan wij de komende maanden aan de slag om samen met de inwoners onze wensen voor en visie op participatie uit te werken. Ons doel is een set van spelregels die uiteindelijk moeten zorgen voor een evenwichtiger speelveld in de verhouding overheid – markt – inwoners bij plannen voor de leefomgeving. En dat deze spelregels uiteindelijk worden vastgelegd in een participatieverordening, wat ons betreft nog in deze raadsperiode.

De huidige praktijk bij planvorming biedt ons als inwoners te weinig garantie op invloed op wat er in onze stad gaat gebeuren. Dat geldt ook voor de nieuwe omgevingswet. Anno 2021 zijn we op zoek naar een nieuw sociaal contract tussen overheid en burger en is de Omgevingswet als product van het marktdenken in onze ogen op dit punt inmiddels achterhaald. Daarom pakken wij zelf het initiatief. Omdat wij de grip op onze stad niet kwijt willen raken aan projectontwikkelaars en investeerders of ondemocratische instituten zoals Regio Zwolle.

Ik dank u voor uw aandacht.

W.M. Hovestad

Contactadres:

Werkverband “Platform Zwolse Wijken”

p.a. Campherbeeklaan 82

8024BZ Zwolle

Mail: platformzwolsewijken@gmail.com